

טור- אונגר מנחים

172091

בן טוביה ואריה- ליב

נולד ב- כ"א בכסלו תר"ץ 1929

התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב- ט' באיר תש"ח 18.5.1948

בקרב על משטרת צמת.

אונר מנחם

בן סופיה ואריה-לייב. נולד בכ"א בכסלו תרע"ג, 23.12.1929 בוארשא, בירת פולין. עד בטרם היטק לסייע את בית הספר העממי פלשו הגרמנים לפולין. מנהם נטהס ונדרך לעבודת כפיה בבית מלאכה שונים בוארשא. בסנת 1948 גורש יחד עם הוריו למוגנה ההסמוכה מיידןק. הוריו הוסמכו לעיינז והוא הועבר למוגנה עכדיות שונים בגרמניה. חיל' העבא האמריקאי מצאו אותו במחנה הריכוז בראקאו, וכשזההר על ידיהם הצעיר מיד לתנועת נחיה. עם חבריו לתנועה העמיל ארץיה בוניה "לטרון". האוניה נתפסה בידי הבריטים אגסיה גורשו לקפריסין. לאחר מעבר של שבעה חודשים הורשה לעלות. משהגייל לאזר, הצעיר לקיבוץ אפיקים וסייע את עצמו בעבודת החקלאות. אך כסחאל להטאוש מוהאים שעברו עליי-פריצה מלוחמת העצמאויות. מיד לאחר החלטת עיזרת הארים התנדב ושירת בחטיבת "גולני", והשתתף בקרבות סוניים. הסורים פלשו לעמק הירדן ביום 16.5.1948, הסתלהו על כמה משלטים באור, אך נבלמו ע"י מערכ כוחתיינו בעמת. ב- 18 באאי פתחו הסורים בהתקפה על צמה בסיזע ארטילרי וטנקים. כוחתיינו לא עמד בפני עוצמת ההתקפה הסורית, תחילת נפלעה העיירה צמה ולבסוף גם תנות המסתירה והמניגים נסוגו תחת אש הסורים לעבר דגניה. בקרב זה נפל ביום סי' באיר תש"ט, 18.5.1948, והובא למנוחות עולמים בבית הקברות העבאי ברגניה א'.

"יה זכרו ברוך"

כיבוש משטרת צמה

ח' ב' י' ט' ח

במתקני תיירות בימי שישי פגנו מזנונים פוארים נועות כפר-הארב לאורך רכס הגן. בשעה 01:00, פגנו הסורים במלשנת תותחים ומרטמות על עיר ג'וב. בשעות הבוקר הופיעו אירוגנים הפגינו את יסובי העמק. קבוצותיהם החלו להדריש את שער-הגן ומפקחת שער מילוגת סרוית החל לדרת מתי-אל-איאסיה, שנעטף צד בלילה, סטאטיון מתקנים ובסירות וקוקים. החטוי תותחים האגכובטים, לעבר חנה האבא שכוחה והקרניזה נחששה. יחדת החיים, שהיתה בקרניזה, עזבה את מקומה עם תקרבות הסורים. מערך יהודת וחסרים בגמה התערצע. היו אלה רגעים קרייטיים בוהה. יחדת גורדה, שהיתה מוכנה בטבורי, וובהה פיד, ובמשך 20 דקות אצמה והתארגנה ייד בקי התגונת הסורים נתפסה ונבנה בקרניזה, שני הגלומות שנשלחו לask את כבויות הקרניזה יצאו בידיעה שאיא נמצאת ביריצ'ה. מלחתקרבו — נפתחה עליהם פיד פקזו מן המבוניות. שליטה באש בפגע מטען-ים שבתוכה, החבלנים האליטו לחור בshell.

מערך צמ"ה, ששחרר שבעת משביתת דרכ' חנתן הרכבת עד בית-הקרבות שליד שפט הים, באורך של ק"מ אחד, והוחק ע"י 3 מחלקות של גנדוד וגנרטה אנשי משקים מכל סכיות העמק, הייחודה המוחיקת גאליה לעזרה את התקומות הורו. מערך הקפה, עם התקדמות אצד אצת, נעה פלאה מטאורית. מתלה-אידז'ויה, בהיפוי שרויין, ותוך כדי רעשות כבודה על שעיר-הגן ומגדה, עלבר מכו הרים של הרוםון. ששים עמיה קומנית לתגונת שני המשקדים. העמדה חזרה כליל, לא אשיה, פטול'ת גורגה. השדריניות חיל-ו-תג'לים המשיכו לתקוף לשער-ג'יגולו, למוקם בשלוחה תגבורת של מלחה עם תותחים אט". שהפיקו להטיג בעוד מועד. ייד עם אושי המשק הפסו פרמדות ומטרידן אש על הטור המתקרב לאחור שנגבו מכה כי דכּבּ ואגשים. — נסוג ואויב. מאו ועד עיבת שני המשקים אל גסיו המוניים לתקוף בקפאן זה.

ברט להגנת המתון-שריינן, שהותם הרוחקים, הסמתקו הסורים. בשלב זה, בביבוס כיבושיםם הווינו נטהרנו. כן נמושכו במשן הונג והרעשת האירודם על כל משקי העמק, אביה זו, וננה להסתה הדוד את האפשרות לארגן חחדת את גבנת אמת עצמה. האנשיים התחרפו בתוך והתגעו, אם כי במידה לא פסקה, מהעדר כלים מתחאים ומונשר זוכן. חזרו שוחה, ואלו נשאש תרגבון בעי'ק מוץ' הבירם. גנש העם רוכו ללבנת מחסומים בדרכם. הנשד שמעל לתעלת התאנטיזבקית פציג, בלילית גערן מרכז העיירה של סיריה, כדי לבגרות את מרכז-הארב ולשבש את תכניותיו.

למהר גיסו הסורים לשוב ולתקוף, בסעע שרויים וביחסו גותחים. את סכימות חנתן והרבתה ובית-הקרבות. חיל-הרגלים הופיע נשתחה הרבה אתרי השריינן ולא עז להתקדם מתחם השבוי והאש של המגנים. אם כי כי היה הטעינה בקשר, מפני צמצומה של כבאות והחומרה שעבדה לשוחה. (ז"י אם נציג, כי כשתהפלטו החזרם, הושארה כל תחמושת השבויים כין שבוי שחלפה אורה הוי לכל חיל מתחת 50 דורות) התהדרים ואלה. שהזבבו בעדינות לא-מתאימת, מוחסן ידיעות סיוע, בכל זאת, לבליות הנקפה. שבירת התקפה עוזרת לרוח-בוגרין, ואביך לא הפסק את הפגוזי. בלילה נתבלה וודעה מטבחה, כי יהודיה סוריה, שונתה לעבר את שפּרְזֶבּ.

הירדן, עליה על שדות מוקשים ונגנזה, לאחר שנגבו ממה ווילים, ובינוי קזין סורי גבוי. בסגירת התהעויות רוכו מסגדית השוק ועלו באחת צבאים לרכס פוריה אלומות וחורי באורות גלויים. למגביר בלב הסדרה משושה בפי' תנובות מגיעות. כן רוכו הטרקוטרים. שיימרו רעש בדמי לתקופת.

היום שלאחר כד היה שקט במדיה יחסית. ברט להרמוני-שרייננס קלימים. הפגונות מתמידות והפצצות מן האיד. אך היה והשקט שלומי סערות היה הבא — ה-18 במאי.

דרישת זו החננה בעצם
ב-0430' הייתה החלטה נצת, שער-הגולן וסודה, שער-הגולן וסודה, שהבה להלבנה פרוג' לרגע. בעט
ההיא נרכשו עד 30' שלגונים טנסים (ביניהם טנקים) בקשת רוחבה מסביבות המתחנה
עד לבנטין, והחלו לתקדם בפייר לעבר צמת הייל-הרילים כוורי לא לשוטף הפעם.
בתתקופת, אלא גנה ממוקם, והורשה ערערת את בית החומר, ששימשו מתחור למגנים.
ההפריר לא היו פטקיות ביבידה מספקת, שוחות ווואט' לבבד, שהוטר כל ביטויו.
אשימים רבים נפגעה, בינויהם מפקדים, והדרוגים התקדמו ורק כי הילפה פורים לעזר
העמדוות, אחד הוחזקם ואם, שוחרב בגדוד כל הכבב. נפל וווזא מן השימוש. הטנקים
המתקרבים מזרום איבגו את שכונת שמעיר לסתמת הרכבת בצד שלני שטטיה אש
מאותה תחת השקו של הייל-הרילים הסורי לנע. כן האיאיה מפעט תא אקב
הקדומו של השירין, אבל, לא לומן, ר' והרשות שאו בכוו' שיר והיאיג' שמדרום
אללו את הגנים נטש את עמדותיהם ולהתROLL לא זאת מזעם צאן, נשאלו גוון להוציא
מוחכה את כל הפזויים. הרינויים נסעו בסבב את הרחבות והמלשים שבען הכתמי.
בהתות אש זו קשתה הביג�. האגניש חזו בין הכתמי ובקוצם ומספר הגנובים נתרבה
זהן.

ההנתגנות רפהה וכמעט פסקה. השירינו נלחלו לנע באין מפרק בשטח פתוח,
המגנים נסווים לכרב בין המשטרה הלאה, מוכנים היהי שהחוצה בביי, מוקה על
הגסוגים. בונטיים, תוך תתקוממות הכבב חרוי, ווגגה המשטרה הפגזה קש' ושי טוריים
קרבו אליו בבלקלחים, מתק רחוב הראשי וממערב השיטה פתוחת שמדרו. רק עס הקבש
הכפר, והל הייל-הרילים הסורי להתקדם.

הסתג'ן. צביקה לבקוב. וגיא לפנה'ץ להחנן המשטרה. על מנת לארגן
את ההגננות, הערובייה והטה ודלה, האגניש אבוי עזב. צביקה ריכז און המגנים
ודרש תגבורת נספח, מוחלקת, שחנהה בשער-הגולן, אסר לא הותקפה עזין, התעקה
לעורר, וכן שאויה הפלגה מטבורי. עד שנגיניו התגברות געובה החנן המשטרה עז'
מגיניה, ונגעם ביטים שאורי בתוכה, ובויהם צביקה. ברגעיהם האחרוןים הספיקו עוד
לפגוע בכמה כלי רכב.

הכבב היה חוו. למשתת היה הדרך לטבריה מטבחה. בדגנית לא היה כל כה
רציני מסוגל לעצורה. שרידי הגסוגים מצמח היו שבורים וצצרים. בשטח שבין המשטרה
לדגנית נמצאו מגעמים רבים מן הנסיגה הקטלנית, והאיב המשיך להמתיר את אש

המחלקה, שהועתקה משערת הנמל, הצבה ודרשה-מערבית לאחת, בין הכביש לבית-דורע, כדי לסייע לאפשרות תקיעת פויו' דרום, החקת המשטח ואילו מונך צד' בלב, נתנה או לאפשרות לירון מושב או נגאלים למחוקת ולהציגם בקו בית-ירחה-דנינה ב'. על גשר הריד והגנו חומי נסץ. התבניות חיכו לאות המבוגנות עסכו בהעברת האעצומים

רבים

משדי

המעלה

לטביה.

מצביתם של אוכלוסיה ואזרחות בעקבות הרין היה יוד' ביתה. הלדים פונו בבהילות רבת בחוץ והפוגות. וכן בלתי' להיטים אוורום. פרואט אדים היה דרך ליבנהן. שטפנסם היה הלדים נמלוט לפעלה בין התפקידיות הפלדרכות אוורום. האבדות חרבות מבני עמוק דיכאו פאה. היה ארגשה מרעה של התערעות וחסרי-אנים. ואין יודע מה ילד יומ...

מה-התרייה של נסיבות נסיבות אמשי' 'רו', מושבי גליל החathan העגלן, בן-ג'ען, לאחר שבית החק, פלוגת פלמ"ח מכובשי צפת, שהתבסנה להנחתה מטה-ג'נד בלילת.

אתו יום נסתפקו הפורים בכיבושם וייצבו את קייהם בצמ' ובמושבם, הפיקוד' העליון, אשר העירק את חומרת-המצב. מינה את מש'ה דין' במקף הגורה והעמיד לרשותו כוחות נספחים, שהחלו לתגין.

האנדרטה הונחה במצוות לזכר חללי
מלוחמת הנחרור בתקופת מלחמות

משטרת צמה

Scanned with CamScanner

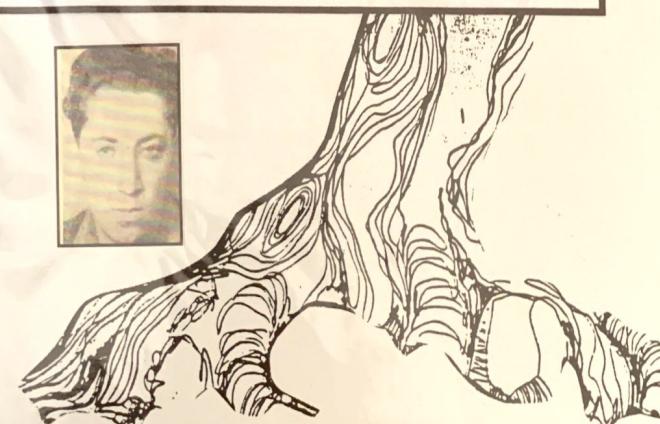
ביום שלישי בוקר, ח' באדר, נפתחה עליון התקופה הנוראה,
ומן מה עמדנו בפני האש הקטנית של האיוב ולחץ הטנקים שלו,
אך נשברנו הצלחנו להחלץ מות הקווים ודרך סטמאותיה העקללות של
צמח ולהגיע בנסק ביה, אם הפצועים, אל תחנת המשטרה.

ידעות: צמח אבודה. האיוב עלה על דגניה!
ניסינו לחתבازר בבית המשטרה. מרגע לרגע רבו הפצועים
והחרוגים. כבר נשאנו רק כ-20 איש שלמים במשטרה. לא הבנתי,
לשם מה אנו שוריים עדין כאן. האיוב חסם בטנקים שלו את דרך
נסיגתנו לדגניה. – האם בנופנו נעצרים? הד מכוניות הייריה שלנו
נשמעו מעל הגג. – "חמווהקי האחוריון!" – אמרתי לבבי – והנה
מכין נם הוא ירד אליו והודיע: ירייתינו אין משפיעות על רכב
האיוב. ניתנה פקודת נסיגתנו: "לעוזב את הפצועים ולצאת!" ...
דרך הפריזה, שבה נכנסנו מניצחים לפניו שלושה שבועות,

יצאנו עכשו בנסיגתנו, ונפננו לדגניה.
עד היום אני יודע איך בחרתי את "דרך המוות" הזאת
ונגעתי שלם בנפי.

האיוב היה דחוס משירות כדורים ופגומים. ידעת: הנפל לא יgom
עד... חברים, שיחדיו גדרנו ולמדנו, נפלו לעיני, וידי קזרה מהושיע.
המות פשט אהרינו את ידי הארכות וקצר את קץרו בלי רחם...
מוסיעים הגענו לדגניה. חד עמוס נשמע מצמה... עם ערָב
נשתרף שקט. דממה מבשורת רעות ירדה על הכל. – דרכיהם
ישבנו, וחיכינו ליום המהרה.

امي

הראית איזה יופי
שרען ברוח סתיו
שזה זהב צעך נאכל
והזליק נרות חצב.

הראית איזה אוז
שצעך למרחקיים
שזה דמיים היה שם קוזם
ועכשיו הוא שזה פרנאים.

אל תקטוף וערוי, אל תקטוף
יש פרחים שבני חלוּך
יש פרחים שעד אינסונָך
נשארים במנוגינה.

הראית מה השחיר שם
שזה קויצים הוא ערי
שהיה עזוב בקץ
ועכשיו הוא שזה חריש.

הראית מה הלבן
עירי, זה שזה בוכים
דמעותיו הפכו לאבן
אבני בכו פרחים.

אל תקטוף ערי
יש פרחים שבוי חלוף
יש פרחים שעז אינסואן
נשארים.

